

IDEJE I KARAKTER

ljetnji semestar 2020/21. god
I, II i III godina osnovnih studija UDG

Utorak, 03.11.2020.

Što je **ideja za projekat** “Ideje i karakter” u zimskom semestru 2020/21. god?

Pandemija COVID-19

i stvaranje eksperata za neizvjesnost, studenata UDG-a

*„Prodirući u živu ćeliju stranog tela, virus njenu sadržinu zamenjuje svojom i pretvara je u fabriku za proizvodnju novih virusa. Promene koje na taj način izaziva u životnoj sredini ćelije **neuporedivo su dublje i dramatičnije** nego što se čovek srne nadati ikad da postigne u svojoj. **Virus je najsavršenije stvorenje u kosmosu.** Njegova biološka organizacija nije ništa drugo nego mašina za proizvodnju života u njegovom najčistijem smislu. Virus je vrhunac prirodne stvaralačke evolucije. Vrhunac veštačke je — inteligentan virus. Tvorevina koja ima formu čoveka a prirodu virusa, vitalnost virusa i inteligenciju čoveka. Simbioza virusa lišenog besciljnosti i čoveka oslobođenog ograničenja vladala bi prirodom, kojoj oboje služe samo kao đubrivo.“*

Borislav Pekić, „BESNILO“

IDEJE I KARAKTER

ljetnji semestar 2020/21. god
I, II i III godina osnovnih studija UDG

U novu dekadu 21. vijeka, svijet je ušao uljuljkan u zamku materijalnog luksuza, posrćući na taj način u sve dublju moralnu krizu. Ubijeđeni u izvjesnu blistavu budućnost naše civilizacije koju donosi nova decenija postmodernog doba, zanemarujući osnovne ljudske vrijednosti, uživajući u trenutnim zadovoljstvima, prividnoj lakoći postojanja, mi, Sapijensi, gazili smo u sve dublji duhovni ponor... Obskurno razmišljajući o budućim generacijama i njihovim potrebama, uživali smo, baš kao i N. N. Talebova ćurka iz „Crnog labuda“: „Zamislite ćurku koju svaki dan hrane. Svaki novi obrok učvršćuje uverenje ove ptice u opšte pravilo života: svaki dan hrane je prijateljski nastrojeni pripadnici ljudske rase koji „vode računa o njenoj dobrobiti“, kako bi to formulisali političari. Jedne srede popodne, uoči Dana zahvalnosti, ćurka će doživeti nešto neočekivano, što će izazvati reviziju dotadašnjih uverenja...“ (Taleb, 2010)... A onda se dogodio **ŠOK!... Wake-up call!... Alarm!... Buđenje!...** Svijet je „pokorila“ golim okom nevidljiva, toliko sitna, a tako ubitačna „neman“ – Korona.

U samo mjesec dana, tiho i nenametljivo, nimalo nasilno, virus COVID-19 zarobio nas je u četiri zida, u granicama našeg grada, zemlje, ne pitajući za našu rasu, pol, vjeru, etničko porijeklo, seksualno opredjeljenje, imetak... Odjednom, preko noći, jedan takav neočekivan događaj, ušao je u naša tijela, domove, škole, univerzitete, kompanije, odnose, svakodnevne rituale, navike i dotadašnji svijet okrenuo naopačke. Tjerajući nas da preispitamo sve dotadašnje vrijednosti, želje, mogućnosti, vraćajući nas bazičnom instinktu ljudske rase – instinktu za preživljavanjem, Korona nas je podsjetila na važnu, a čini se, zaboravljenu činjenicu: „Svi smo ljudi! Svi smo braća!“¹... Uzburkavši čitavi svijet, promjenom plota, Korona je preokrenula život na planeti Zemlji... Ipak, i danas, većina očekuje onaj „dan poslije“; „da sve prođe, pa da nastavimo po starom“; „da se život vrati u normalu“... Projektuju se datumi, mjeseci, godine kada će sve biti gotovo, planiraju se

¹ Mit UDG-a: „Svi smo braća! Planeta Zemlja je naša Majka!“...

IDEJE I KARAKTER

ljetnji semestar 2020/21. god
I, II i III godina osnovnih studija UDG

odmori, putovanja, a svaki novi plan iznenadi i otkáže novi talas zaraženih, nova otkrića o nepoznatom virusu za kog još uvijek nema lijeka, koji ne poznaje karakteristične simptome i faze razvoja bolesti... **Život u uslovima totalne neizvjesnosti.** Kako će izgledati svijet nakon jedne od najvećih globalnih kriza u istoriji ljudskog roda?... Da li si spreman/na za „**NOVU NORMALNOST**“? Kako se pripremiti za „**dan poslije**“?...

Istraživačka tema projekta „Ideje i karakter“ u ovom semestru je „Pandemija COVID-19 i stvaranje eksperata za neizvjesnost, studenata UDG-a“... Zašto baš ova tema? Budućnost je sadašnjost koja je počela! Ono što radiš SADA opredjeljuje Tvoju budućnost! Da li osjećaš promjene u klicama koje „bubre“ u ovim uslovima sve veće neizvjesnosti?... Da li osjećaš procese koji su već počeli, i koji stvaraju korijene novih promjena koje će uslijediti?... Da li se ponašaš kao „lovački pas“ koji „njuši“ trag budućnosti, ili si, pak, buldog koji „čeka da sve ovo prođe“, ponašajući se kao razmaženo Ortegino dijete uljuljkano u toplotu i sigurnost mase?... Da li osjećaš budućnost profesije kojom želiš da se baviš?... Da li osjećaš kako će Korona promijeniti životne vrijednosti, pogled na svijet, običaje, navike?... Da li osjećaš budućnost u kojoj ćeš vaspitavati one prema kojima si najviše odgovoran/na, Tvoju decu?... I mnogo pitanja još...

Ovoj temi nemoj prići školski, udžbenički, činjenično... Priđi joj svojim životom!... **Uči od najstrožijeg profesora na UDG-u, profesora Život!** Svojim proživljenim i doživljenim iskustvom... Svojim emocijama, strahovima, brigama, pitanjima, trenucima osame, trenucima zatvorenosti i udaljenosti od najbližih i svega što voliš, trenucima radosti i tuge, gubicima, mislima koje si proživio i proživljavaš tokom ove zdravstvene, ekonomske, društvene krize!... Uči od mjera zaštite koje svakodnevno primjenjuješ kako bi spriječio/la širenje Korone, od nošenja medicinske maske koja, iako skraćuje dah, otežava Tvoj govor, krije Tvoj osmijeh, spašava Tvoj život!... Uči od organizacije nastave na UDG-u u uslovima

IDEJE I KARAKTER

ljetnji semestar 2020/21. god
I, II i III godina osnovnih studija UDG

pandemije COVID-19, ali prije svega, **proživljavaj model studija UDG-a: $S=Z \cdot I^2$** ² Zar pandemija COVID-19 nije svojevrsna „laboratorija za eksperimente“ koja će Ti pomoći da dublje razumiješ svoje studije, svoj život?...

Kao i do sada, imate slobodu izbora istraživačke teme! A, druga strana slobode je odgovornost! Jednom izabrana tema ne može se promijeniti i njenoj razradi se mora pristupiti profesionalno istraživački! To znači, istraživanje sprovoditi koristeći relevantnu literaturu i izvore podataka, uz poštovanje svih pravila i rokova datih pravilnikom Projekta! Svakako, zarad podsticanja Tvoje inspiracije, u nastavku su neka od istraživačkih pitanja koja će vas navesti na definisanje teme Tvog tima za istraživanje i pripreme kreativnih prezentacija rezultata timskog rada:

1. **Život poslije pandemije COVID-19?**... Vraćanje u normalu ili „nova normalnost“? Da li će išta biti isto? Na ova pitanja odgovori svojim životom i doživljenim iskustvom! Još više, odgovori probuđenom maštom, putovanjem vremenskim vozom u daleku budućnost!
2. **COVID-19 i mentalno zdravlje?**... Korona kao test za jačinu psihe i karaktera čovjeka... Korona i testiranje ličnosti čovjeka... Kako strah od zarazne bolesti mijenja oblike ponašanja i način razmišljanja?... Kako ih oblikuje zatvorenost, izolacija od porodice i prijatelja? COVID-19 i depresija, kao jedno od najrasprostranjenijih oboljenja mladih ljudi u svijetu?
3. **COVID-19 i ekonomska kriza?**... Globalna ekonomska kriza... Prijeka potreba za hitnim i brzim reakcijama. Borba između otvorene i zatvorene ekonomije... Veće državne intervencije ili prepuštanje tržištu?... Sukob ideje „paternalističke države“ sa „laissez-faire“, idejom slobodnog tržišta... Zašto su liberalizam i otvorenost ekonomije glavni predmet osuda danas?

² „Profesorova jednačina“: Životna sposobnost studenta jednaka je proizvodu njegovog znanja i kvadrata njegovog intenziteta života tokom studija! Kvadrat nad „intenzitetom života studenta“ ukazuje na mnogo veću važnost ove komponente u sticanju životnih sposobnosti studenata!

IDEJE I KARAKTER

ljetnji semestar 2020/21. god
I, II i III godina osnovnih studija UDG

4. **COVID-19 i novi modeli poslovanja?**... Kako je COVID-19 uticala na Tvoj biznis?... Rješavanje problema u timu zaposlenih... Uticaj na proizvod, uslugu?... Da li zatvorenost ekonomije utiče na nabavku inputa?... Da li je Korona promijenila Tvoje ciljno tržište?...
5. **COVID-19 i nova ideja univerziteta?**... Da li je ova zdravstvena kriza ukazala na okoštaloš krutih, zastarjelih i birokratizovanih visokoobrazovnih institucija? Kako, u kontekstu pandemije COVID-19, vidite razliku između klasičnog modela studija „S=Z“ i modela studija UDG-a: „S=z·i“? Kako na ovu i sve nadolazeće krize odgovara „Almanah studija UDG-a“? Da li vam je ideja o uvođenju zanata u nastavni plan i program Univerziteta budućnosti?... Šta o tome kaže vaše proživljeno iskustvo totalnog zatvaranja (lock-down-a), kada ste čekali majkin domaći hljeb?
6. **COVID-19 i naši običaji, kultura i tradicija?**... Organizacija proslava, rođendana, sahrana, tradicionalnih okupljanja?... COVID-19 i odlazak na piće sa društvom!... COVID-19 i planinarenje!... COVID-19 i koncerti, pozorište, posjete muzejima, bioskopima?...
7. **COVID-19 i naši privatni odnosi?**... Kako će uticati na naše poimanje bliskosti? Da li je Korona promijenila oblike druženja?... U krajnjem, kako je COVID-19 uticao na porodične, prijateljske, ljubavne odnose?... „Kuga je svima otela mogućnost ljubavi, pa i moć prijateljstva. Jer ljubav zahteva nešto i od budućnosti, a nama su ostali samo trenuci.“, u svom djelu „Kuga“ napisao je Alber Kami. Da li u ovoj knjizi prepoznajete iskustvo Korone?
8. **COVID-19 i poslovni odnosi?**... Kako održati i zadržati odnose sa poslovnim partnerima iz inostranstva i međunarodnim institucijama?... Organizacija webinarima, online obuka, organizacija sastanaka?... Da li je COVID-19 uticao na stvaranje nove poslovne kulture i komunikacije?
9. **Istorija zdravstvenih kriza i poruke za život nakon pandemije COVID-19?**... Bubonska kuga i antičko doba... Crna smrt i srednji vijek... Španska groznica i 20. vijek... COVID-19... Metodologijom vremenskog voza, putovanjem kroz vrijeme i prostor, razumijevajući da svaki početak sadrži elemenat prošlosti, pitajte se: „Šta su poruke

IDEJE I KARAKTER

ljetnji semestar 2020/21. god
I, II i III godina osnovnih studija UDG

istorijskih uslova u kojima su nastajale ove epidemije?... Klice kojih promjena su ove zarazne bolesti donijele? U kojim institucijama vidim(o) te klice danas?“...

10. **Zarazne bolesti kao „vjesnici“ propasti civilizacija?** Bubonska kuga vladala je i „pokosila“ Rimsko carstvo i ubrzala njegovu propast!... Da li postoje slični primjeri u istoriji ljudskog roda? Da li činjenica da zemlje dominantne, Zapadne civilizacije, vode neuspješnu borbu sa virusom COVID-19, bilježeći sve veće brojeve zaraženih, „najavljuje“ suton Zapada?
11. **COVID-19 i Novo digitalno doba?** Informatika! IT tehnologije! Kompjuter! Informatičko doba? Da li će nas tehnologija zaista spasiti? Da li će Sapijens postati Homo Deus, kako kazuje J. N. Harari?
12. **COVID-19 i humanizam!** „Tehnologija nas neće spasiti!“, kazao je slavni Gete. Kako razumijete ovu njegovu poruku? Koja je uloga ljudskog faktora i vraćanja tradicionalnim vrijednostima u borbi sa COVID-19? Budućnost će biti mnogo više tradicionalna nego što mislite!
13. **COVID-19 i start-up ideje?** Vrijeme krize je vrijeme šansi!... Kako koristiš ovu krizu za razvoj inovacija i start-up ideja? Da li ćete svoju prezentaciju shvatiti i kao početak rada na start-up ideji čiju realizaciju bi nastavili u Preduzetničkom gnijezdu? Tvoja budućnost je u Tvojim rukama! Kreiraš je SADA!
14. **COVID-19 i ideja globalizacije?...** Sve veći rast nacionalizma, radikalizma, fašizma, vjerskog ekstremizma, sukoba u svijetu, pokušaj zaštite od širenja virusa traže nova rješenja i nove ideje. Svijet je uzavrio! Brojni autori govore, ideja globalizacije je u krizi... Treba je zaustaviti! Treba zatvoriti granice, raditi i stvarati u okruhu svoje zemlje. Da li je to moguće u dobu informatike i ogromne umreženosti i međuzavisnosti, ne samo zemalja svijeta, već primarno, svih građana svijeta? Zar nijesmo u svemu ovome zajedno?... Kako se izboriti da duh tolerancije, ljubavi, empatije, saradnje, poštovanja osnovnih ljudskih prava preobrazi svijet u kom živimo? Na Tebi, studentu/kinji UDG-a, građaninu globalnog svijeta i Tvojim vršnjacima širom Planete, velika je odgovornost!
15. **COVID-19 i održivi razvoj?...**
16. **COVID-19 i zdravi stilovi života?...**

IDEJE I KARAKTER

ljetnji semestar 2020/21. god
I, II i III godina osnovnih studija UDG

-
17. **COVID-19 i sport?** Da li Ti oči zasuze kada gledaš svoj tim za koji strasno navijaš, što ne možeš da iz onih klupa na terenu, u Tvom omiljenom društvu bodriš, trošiš svoje glasne žice i svim srcem, dušom, bodriš svoj tim?... Da sa njima dijeliš pobjedničko slavlje, ali i daješ podršku u teškim trenucima... Kako do toga danas? Kako će izgledati organizacija sportskih događaja?... Treninzi?... Fizičko i psihičko zdravlje sportista i sportiskinja?...
 18. **COVID-19 i arhitektura?**
 19. **COVID-19 i budućnost diplomatije?**
 20. **COVID-19 i cyber bezbjednost?** COVID-19 i zaštita podataka! Kako u eri sve veće digitalizacije uslovljene ovom zdravstvenom krizom očuvati poslovne tajne?
 21. **COVID-19 i zakoni?** Da li će nove mjere zaštite od COVID-19 kreirati nove zakonodavne okvire? Kako će COVID-19 kriza uticati na vrste poslova advokatskih kancelarija?
 22. **COVID-19 i umjetnost?** Umjetnost kao izraz čovjekove duše... Novi oblici komunikacije i COVID-19?... Novi umjetnički izrazi i COVID-19?... Da li nas je Korona više približila suštini, a tmina kojom nas obavija strah od njenih posljedica probudila maštu umjetnika, kao što je srednji vijek „izrodio“ renesansu?
 23. **COVID-19 i književnost i poezija?** Kako su zarazne bolesti opjevali i opisali najpoznatiji pisci svijeta?... Bokačo pišući o Crnoj smrti, Tomas Man o smrti njegovog junaka od kolere u Veneciji... Kako je izgledala ljubav u doba kolere, po Markesu? Odnosno, koje poruke šalje egzistencijalistički roman Albera Kamijsa „Kuga“, da li virus u čovjeku zaista budi uspavanu zvijer? Da li ova ideja isuviše antiutopijska i bez vjere u ljudski rod?... Koje poruke ova literarna djela šalju za Tvoj život?
 24. ...
 25. ...
 26. ...

Prof. dr Veselin Vukotić
Idejni tvorac projekta "Ideje i karakter"

Marija Radunović
Koordinatorica projekta "Ideje i karakter", UDG

IDEJE I KARAKTER

ljetnji semestar 2020/21. god
I, II i III godina osnovnih studija UDG

Literatura koja vam može koristiti:

1. Alber Kami “Kuga”
2. Bokačo “Dekameron”
3. Borislav Pekić “Besnilo”
4. Edgar Alan Po “Maska crvene smrti”
5. Gabrijel Garsija Markes “Ljubav u doba kolere”
6. Gustav Le Bon “Psihologija gomile”
7. Harari, J. N. (2011) *Sapijens: kratka istorija ljudskog roda*, Biblioner
8. Harari, J. N. (2018) *HOMO DEUS*, Laguna
9. Harari, J. N. (2020) *The world after coronavirus*, Financial Times
10. Jose Ortega Y Gasset “Pobuna masa”
11. Krivaček, P. (2010) *Vavilon: Mesopotamija i rađanje civilizacije*, Marso
12. Priredio Ljubenković S. (2009) “Ep o Gilgamešu”, Zavod za udžbenike
13. Klaus, Vaclav (2010) “Plava Planeta u zelenim okovima”, CID, Podgorica
14. Nikolas Nasim Taleb “Crni labud”
15. Rajt, R. (2007) “Kratka istorija napretka” (slučaj “Uskršnje ostrvo”), Geopoetika
16. Tomas Man “Čarobni brijeg”
17. Tomas Man “Smrt u Veneciji”
18. Vukotić, Veselin (2013) *Almanah studija*, UDG, Podgorica
19. Vukotić, Veselin (2020) *Simboli i metafore*, Nova knjiga, Podgorica
20. Vukotić, Veselin (2015) *Razmišljajući hodogram- knjiga na podu*, UDG, Podgorica

IDEJE I KARAKTER

ljetnji semestar 2020/21. god
I, II i III godina osnovnih studija UDG

21. Vukotić, Veselin (2020) *Sad ili nikad – Pismo studentima UDG-a o životu u post-koronskom dobu*, UDG, Podgorica
22. Vukotić, Veselin (2019) *Globalno orijentisanje u vremenu i prostoru*, UDG
23. Žoze Saramago “*Slepilo*”
- 24....
- 25....
- 26....